

Profilaktyka, a Ty

1. Co to jest PaT?

PaT to skrót od nazwy programu „Profilaktyka a Ty”: co Ty zrobiłeś w sprawie profilaktyki uzależnień? W programie znajdzie miejsce każdy, komu bliska jest myśl humanistyczna. Wartością tej inicjatywy są ludzie, którzy chcą działać dla drugiego człowieka.

Autorem programu jest Grzegorz Jach – inspektor Policji w stanie spoczynku (były Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. promocji bezpieczeństwa publicznego).

2. Cele programu:

- Komunikowanie oraz inicjowanie przez zespoły specjalistów (w tym policyjnych) wspólnoty działań, skierowanych przeciwko zjawiskom patologii społecznej, opartych na innowacyjnych metodach, z zaangażowaniem młodzieżowego wolontariatu i aktywną współpracą z samorządami.
- Zmniejszanie zjawiska uzależnień wśród młodzieży szkolnej poprzez kształtowanie aktywnych społecznie i umacnianie asertywnych postaw.
- Inspirowanie rodziców do pogłębiania wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz nakłanianie ich do częstej rozmowy na ten temat z własnymi dziećmi.
- Tworzenie ogólnopolskiej społeczności, promującej wśród młodzieży modę na życie bez uzależnień.

3. Główni partnerzy programu PaT:

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poprzez program "Razem bezpieczniej"
- Ministerstwo Edukacji Narodowej poprzez program "Bezpieczna i przyjazna szkoła"
- Departament Wychowania i Promocji Obronności Ministerstwa Obrony Narodowej
- Rzecznik Praw Dziecka
- Straż Graniczna
- Zarząd Główny NSZZ Policjantów
- Miesięcznik „POLICJA 997”

Wyższe uczelnie obecne są w programie PaT poprzez studenckie koła naukowe lub uczelniane grupy PaT (oficjalne rozpoczęcie współdziałania Uczelni z programem PaT

następuje z dniem podpisania Deklaracji Akademickiej – więcej w zakładce DEKLARACJA AKADEMICKA. Deklarację Akademicką z programem PaT podpisały:

- Wyższa Szkoła Nauk Społecznych PEDAGOGIUM w Warszawie
- Uniwersytet Warszawski (Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji)
- Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
- Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu (Oddział Zamiejscowy w Chorzowie)
- Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu (Wydział Studiów Edukacyjnych)
- Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie
- Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży
- Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
- Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie
- Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu
- Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej

4. Program PaT realizowany jest przez cały rok w siedmiu obszarach jednocześnie:

a) Obszar pierwszy – DZIAŁANIE

Działanie PaT polega na prowadzeniu spotkań/szkoleń kierowanych do jednego z wymienionych adresatów:

- **MŁODZIEŻ** – działanie **PaT/M** i **PaTPORT** (dla uczniów szkół ponadpodstawowych). Działanie organizowane jest na zaproszenie lokalnego samorządu i Policji (miasto/powiat/gmina).
- **RODZICE** – to działanie **PaT/R** (dla rodziców młodzieży szkolnej). Działanie organizowane jest na zaproszenie lokalnego samorządu i Policji (miasto/powiat/gmina).
- **LIDERZY** – to działanie **PaT/L** (dla liderów młodzieżowych PaT w formie szkolenia zarządzania grupą PaT). Działanie organizowane jest przez Impresariat PaT. Szkolenie liderów PaT finansowane jest z rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” (MSW).
- **NAUCZYCIELE/ANIMATORZY** – **PaT/E** (dla nauczycieli/animatorów w formie szkolenia eksperckiego PaT). Działanie organizowane jest w porozumieniu z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Obszar szkolenia obejmuje województwa wytypowane przez MEN w danym roku kalendarzowym. Biorą w nim udział osoby dorosłe zaangażowane w różne formy pracy z młodzieżą. Uczestników szkolenia typują lokalne samorządy. Szkolenie PaT/E poprzedza spotkanie na szczeblu wojewódzkim z udziałem przedstawicieli wojewody, marszałka województwa, kuratora oświaty oraz komendanta wojewódzkiego Policji. Szkolenie eksperckie PaT/E (edukacja) finansowane jest z rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła” (MEN).

Wyraźne zróżnicowanie grup wynika z jednoznacznie odmiennego sposobu komunikowania się z adresatem. Szczegółowe informacje dotyczące struktury programu są dostępne na stronie www.pat.policja.gov.pl.

b) Obszar drugi = INFORMACJA

Program PaT, oprócz prezentowania działań bieżących na stronie www.pat.policja.gov.pl, promuje wartościowe inicjatywy edukacyjno-profilaktyczne realizowane na terenie całego kraju. Program PaT udostępnia także bazę scenariuszy profilaktycznych.

Program PaT wydaje materiały informacyjne dostępne na stronie internetowej programu w formie pisanej (gazety „PaTrz!”, „PaTosfera”, „Przystankowicz”) i radiowej (internetowe Radio TRAP czyli „Tematyczna Radiowa Antena Profilaktyczna” nadająca na fali profilaktyki). Specjalną zakładką na stronie programu stanowi galeria zdjęć oraz filmów społeczności PaT (dokument, fabuła, LipDub), a także publikacje, poradniki metodyczne dla nauczycieli, pedagogów i animatorów pracy z młodzieżą, pakiety edukacyjno-profilaktyczne (filmowe) z zawartymi scenariuszami lekcji.

c) Obszar trzeci = BADANIA

To działanie zmierzające do ewaluacji i naukowego podsumowywania efektów programu jak też służące naukowemu opracowaniu obserwacji, płynące (po 10 latach funkcjonowania programu) z setek wystawionych spektakli i towarzyszących im dyskusji z udziałem 350 tysięcy młodzieży. Główny nurt tego obszaru stanowią prowadzenie badań projektowych oraz działanie PaT/E (edukacja) prowadzone we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, w ramach, którego wydany został Poradnik Metodyczny PaT, przeznaczony dla pedagogów, nauczycieli, wychowawców i policjantów realizujących zadania służbowe z obszaru profilaktyki.

W programie PaT podpisywane są również Deklaracje Akademickie, w ramach, których m.in. studenci mają możliwość odbywania praktyk. Pierwszą uczelnią, która podpisała Deklarację Akademicką była Wyższa Szkoła Nauk Społecznych PEDAGOGIUM w Warszawie, która upowszechnia metodę twórczej resocjalizacji wzmacniając przekaz twórczej profilaktyki rówieśniczej w środowisku akademickim.

Do 2015 roku Deklarację podpisało 12 uczelni, których wykaz znajduje się na stronie internetowej programu PaT.

d) Obszar czwarty = CERTYFIKAT „Wspiera nas PaT”

Certyfikat „Wspiera nas PaT” to dokument przyznawany od 2009 roku przez Impresariat programu „Profilaktyka a Ty” najciekawszym projektom profilaktyczno-artystycznym w całej Polsce. Warunkiem otrzymania Certyfikatu jest realizacja przedsięwzięcia o charakterze profilaktycznym z wykorzystaniem narzędzia sztuki. Działanie powinno być przeprowadzone z bezpośrednim bądź pośrednim udziałem Policji. Do 2016 roku Certyfikat

otrzymało 18 najbardziej wartościowych inicjatyw, podjętych zarówno przez młodzież, jak też przez instytucje (wykaz wyróżnionych inicjatyw znajduje się na stronie internetowej programu). Certyfikat „Wspiera nas PaT” to wyraz uznania za zaangażowanie w twórczą profilaktykę.

e) **Obszar piąty = AKCJA „PRZYSTANEK PaT”**

„Przystanek PaT” to coroczne, ogólnopolskie spotkanie społeczności PaT z całego kraju promującej modę na życie wolne od uzależnień. Przez kilka dni odbywają się bezpłatne warsztaty artystyczne prowadzone przez zawodowych instruktorów. Można wziąć udział m.in. w zajęciach teatralnych, kuglarskich, wokalnych, tanecznych, literackich, recytatorskich, dziennikarskich, radiowych, etnograficznych, charakteryzatorskich i technicznych. W programie przewidziane są również warsztaty profilaktyczne, rozmowy filozoficzne, koncerty oraz spektakle w wykonaniu grup teatralnych z całej Polski.

Ostatniego dnia, podczas finału Akcji uczestnicy warsztatów prezentują efekty swojej pracy przed zaproszonymi gośćmi, mediami i lokalną społecznością.

W Akcję zaangażowane są lokalne władze oświatowe, samorządowe, Policja i media. Akcję „Przystanek PaT” odwiedzili obserwatorzy z Niemiec, Szwecji, Wielkiej Brytanii, Portugalii, Danii, Norwegii, Iranu, Ukrainy, Litwy i Węgier. Warsztaty artystyczne prowadzili zawodowi instruktorzy z Polski, a także ze Słowacji, Brazylii, Kuby, Izraela, Rosji i Niemiec.

f) **Obszar szósty = PaH czyli Profilaktyka a Harcerstwo**

Inicjatywę skierowaną do harcerzy wprowadzili do programu PaT koordynatorzy PaT z Sokołowa Podlaskiego. Głównym jej narzędziem jest Profilaktyczna Gra Miejska, którą przeprowadzają harcerze dla młodzieży szkół ponadpodstawowych (zakładka PaH na stronie internetowej programu). Projekt Profilaktyka a Harcerstwo zaprasza do współpracy każdą organizację harcerską w kraju.

g) **Obszar siódmy = PaTosfera**

PaTosfera trwa kilka godzin i polega na promocji społeczności oraz idei PaT w centrach miast. PaTowicze zapraszają do wspólnej zabawy lokalną społeczność promując modę na życie wolne od uzależnień. W PaTosferze najczęściej stosowana jest forma happeningu i sztuki ulicy. Metodą działania PaTosfery społeczność PaT w 2012 roku przeprowadziła pierwszą akcję pod nazwą OGÓLNOPOLSKI GŁOS PROFILAKTYKI ze ZRYWEM WOLNYCH SERC. Serc wolnych od uzależnień, przemocy i obojętności na drugiego człowieka. Serc pięknych i zdrowych, w trosce o zdrowie fizyczne i społeczne. Serc silnych i pomocnych innym. Serc pokoleń. Serc ludzi, którzy mogą różnić się od siebie, ale potrafią działać wspólnie, by chronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami i przemocą.